

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра фінансів та банківської справи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

М Лри О.В
(підпис) (ініціали, прізвище)
29 червня 2023р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни Фандрейзинг

освітня програма/спеціалізація «Фінанси, банківська справа та страхування»

спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування/
(код) (назва спеціальності)

072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
(код) (назва спеціальності)

галузь знань 07 Управління та адміністрування
(код) (назва галузі знань)

ступінь вищої освіти бакалавр
(молодший бакалавр, бакалавр, магістр, доктор філософії)

Робоча програма навчальної дисципліни «Фандрейзинг» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри фінансів та банківської справи

Протокол від «29» червня 2023 року № 10

Полтава 2023

Укладач: Соколова Альона Миколаївна, доцент кафедри фінансів та банківської справи, к.е.н., доцент

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування»
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування/
072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
ступеня бакалавр

Олена ЯРІШ

(підпис)

(ініціали, прізвище)

« 29 » сервіс 2023 року

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

	С.
Розділ 1. Опис навчальної дисципліни.....	4
Розділ 2. Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни.....	6
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни.....	8
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів.....	16
Розділ 6. Інформаційні джерела.....	17
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни.....	18

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «Фандрайзинг»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити: «Самоменеджмент і тайм-менеджмент», «Бізнес етика та ділові комунікації», «Інвестування», «Звітність підприємства», «Фінанси малого бізнесу»</i> <i>Постреквізити: «Корпоративні фінанси», «Фінансовий ринок та фінансові інститути»</i>	
Мова викладання	українська	
Статус дисципліни		
Курс/семестр вивчення	3 / 2	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	3 / 2	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: 90 год. – загальна кількість: 2 семестр – 90 год.		
- лекції: 2 семестр – 16 год.		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 2 семестр – 20 год.		
- самостійна робота: 2 семестр – 54 год.		
- вид підсумкового контролю: 2 семестр – ПМК (залік).		
Заочна форма навчання		
Кількість годин: 90 год. – загальна кількість: 2 семестр – 90 год.		
- лекції: 2 семестр – 4 год.		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 2 семестр – 2 год.		
- самостійна робота: 2 семестр – 84 год.		
- вид підсумкового контролю: 2 семестр – ПМК (залік).		

Розділ 2. Перелік коментентностей та програмні результати навчання

Метою навчальної дисципліни «Фандрайзинг» є формування у студентів системи знань з теорії та практики процесу залучення ресурсів на реалізацію проєктів, а також поглиблення знань щодо розробки соціально значущих, науково-дослідних та стартап проєктів і їх реалізації за допомогою зовнішньої підтримки

Таблиця 2 – Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем. ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати. ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні. ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань. ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення. ПР27. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи мобілізації фінансових та інших ресурсів з різноманітних джерел для реалізації соціально значущих проєктів..	ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК10. Здатність працювати у команді. ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати професійні рішення в сфері фінансів, банківської справи та страхування і брати відповідальність за них. СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК15. Здатність застосовувати знання для формування механізму фінансового забезпечення реалізації неприбуткових проєктів, а також ведення пошуку і збору фінансових ресурсів на проведення наукових досліджень..

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретичні основи фандрайзингу

Тема 1. Сутність, принципи та основні поняття фандрайзингу

Визначення фандрайзингу. Принципи фандрайзингу.

Основні поняття фандрайзингу. Завдання фандрайзингу. Напрямки діяльності фандрайзингу. Суб'єкти фандрайзингу. Об'єкти фандрайзингу.

Донори та способи взаємодії з ними. Класифікація донорів. Мотиви донорства. Вибір потенційних донорів. Основний цикл роботи з донорами. Участь волонтерів у фандрайзинговій діяльності.

Правила успішного фандрайзингу.

Причини не вдалого фандрайзенгу.

Тема 2. Досвід та перспективи розвитку фандрайзингу

Історія розвитку фандрайзингу в Україні. Досвід фандрайзингових організацій у закордонних країнах.

Використання ІТ-технологій. Використання PR-технологій.

Перспективи розвитку фандрайзингу в Україні. Використання нових інструментів фандрайзингу.

Тема 3. Фандрайзингова діяльність та форми її підтримки

Нормативно-правові основи фандрайзингу. Фандрайзинг як основа розвитку некомерційних та громадських організацій.

Види ресурсів, необхідних для розвитку фандрайзингової діяльності. Додаткові джерела фінансування фандрайзингової діяльності.

Можливі форми підтримки. Благодійні організації. Філантропія. Меценатство. Спонсорство.

Інструменти фандрайзингу.

Тема 4. Фонди та гранти

Визначення фонду. Види фондів в Україні. Зарубіжні фонди. Вибір фонду.

Сутність поняття «грант» відповідно до чинного законодавства України. Класифікація грантів. Грантодавчі установи.

Пошук гранту. Інтернет-ресурси, інститути, наукові центри як інформаційні джерела на пошук грантів.

Модуль 2. Характеристика основних складових фандрайзингової діяльності

Тема 5. Планування фандрайзингової діяльності

Модель планування фандрайзингу. Концепція проекту. Визначення проблем і потреб. Визначення цільової групи проекту. Визначення шляхів розв'язання проблем.

Мета та завдання проекту. Визначення методів та етапів досягнення мети і завдань проекту. Визначення очікуваних результатів. Вибір показників роботи. Визначення ресурсів проекту.

Логічна схема проекту. Часові рамки проекту. План реалізації. Інструменти оцінки проектів (SMART, NAOMIE).

Тема 6. Вибір стратегії та звернення

Вироблення стратегії фандрайзингу. Пошук джерел коштів, їх визначення, визначення їх потенціалу. Вивчення можливостей підтримки власної ідеї.

Спонсорський пакет. Звернення. Типи заявок. Заявка-запит. Повна заявка та її структура. Супровідна документація: автобіографія, резюме, супровідний та рекомендаційний листи тощо.

Тема 7. Бюджет та результат діяльності фандрайзингу

Складання бюджету проекту. Види звітності.

Результат фандрайзингової компанії. Подяка. Види подяки. Міроприємства направлені на подяку донору.

Розвиток проекту після закінчення фінансування.

Моніторинг та оцінювання.

Тема 8. Основні методики роботи фандрайзера

Менеджмент орієнтований на результат.

Корпоративний фантрайзинг.

Методики фінансової діяльності з державними установами та місцевого самоврядування.

Приватні пожертви. Методика роботи з бізнес-структурами.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4.1 – Тематичний план навчальної дисципліни «Фандрайзинг» для студентів денної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Теоретичні основи фандрайзингу					
Тема 1. Сутність, принципи та основні поняття фандрайзингу Лекція 1. Сутність, принципи та основні поняття фандрайзинг 1. Визначення сутності фандрайзингу та основних його понять. 2. Основи фандрайзингу: принципи, завдання, напрямки діяльності. 3. Донори та способи взаємодії з ними. 4. Правила успішного та причини невдалого фандрайзингу.	2	Практичне заняття 1 1. Визначити сутність категорії «фандрайзинг» та суміжних понять. 2. Охарактеризувати напрямки застосування та завдання фандрайзингу. 3. З'ясувати сутність та мотиви донорства. 4. Визначити роль особистого звернення до донорів та місце волонтерів у даному виді співпраці. 5. Визначити правила успішного та причини невдалого фандрайзингу. 6. Розглянути метод обстеження – анкетування, як засіб визначення проблем, потреб та цільових груп для розроблення проекту фандрайзингової кампанії у вашому місті.	2	Підготувати доповіді на теми: 1. Стан та основні напрямки діяльності волонтерського руху в світі. 2. Волонтерство та його роль в Україні. 3. Аналіз річного звіту «Стан розвитку благодійності в Україні –2022».	6
Тема 2. Досвід та перспективи розвитку фандрайзингу Лекція 2. Досвід та перспективи розвитку фандрайзингу 1. Історія розвитку благодійності та фандрайзингу в Україні. 2. Зарубіжний досвід та місце фандрайзингу в країнах світу. 3. Використання та роль ІТ-технологій та PR-технологій в фандрайзингу. 4. Перспективи розвитку фандрайзингу в Україні.	2	Практичне заняття 2 1. Описати історичні корені фандрайзингу в Україні та навести приклади його використання. 2. Визначити, на свій розсуд, найкращий досвід фандрайзингу за кордоном (країна на вибір). 3. З'ясувати можливості застосування ІТ-технологій та роль PR-технологій в фандрайзинговій діяльності. 4. З'ясувати проблеми розвитку благодійності в Україні. 5. Обґрунтувати своє бачення перспектив розвитку фандрайзингу в Україні. 6. Обговорити дані анкетування та визначитися із напрямком, сферою застосування та тематикою вашого проекту (метод мозкового штурму).	2	Підготувати реферати на теми: 1. Дослідження переліку мотивацій донорства Роберта Хартсука та його практичне використання для України 2. Роль та місце фандрайзингу у сучасному світі. 3. Досвід фандрайзингових організацій у закордонних країнах (країна на вибір студента). 4. Історія розвитку благодійної та фандрайзингової діяльності у закордонних країнах (країна на вибір студента).	6

Продовження таблиці 4.1

Тема 3. Фандрайзингова діяльність та форми її підтримки Лекція 3. Фандрайзингова діяльність та форми її підтримки 1. Нормативно-правові основи фандрайзингу. 2. Фандрайзинг як основа розвитку некомерційних та громадських організацій. 3. Види ресурсів, додаткові джерела фінансування фандрайзингової діяльності та можливі форми підтримки. 4. Інструменти фандрайзингу.	2	Практичне заняття 3. 1. Ознайомитися із законодавчою базою благодійної діяльності в Україні. 2. З'ясувати види можливих необхідних ресурсів для реалізації проектів та джерела їх залучення. 3. Визначити форми підтримки проектів в Україні та їх особливості. 4. Ознайомитися з діючими інструментами фандрайзингу в Україні, Росії та закордонних країнах. 5. Визначити та обґрунтувати види та джерела ресурсів, форми підтримки та інструменти фандрайзингу, що будуть найоптимальнішими для вашого проекту. 6. З'ясувати, які закордонні інструменти фандрайзингу можна і доцільно застосовувати в Україні.	2	Підготувати реферати на теми: 1. Фонд Дж. Сороса. 2. Видатні меценати та спонсори України. Загальний огляд сьогодення. 3. Видатні меценати та спонсори України (діячі на вибір студента).	6
Тема 4. Фонди та гранти Лекція 4. Фонди та гранти 1. Визначення та класифікація фондів, основні особливості їх пошуку. 2. Сутність поняття «грант» та класифікація грантів. Грантодавчі установи. 3. Інформаційні джерела на пошук грантів та особливості роботи з ними.	2	Практичне заняття 4 1. Визначити перелік ресурсів, які дозволяють здійснювати фандрайзингову діяльність. 2. З'ясувати особливості пошуку грантів в Україні. 3. Обговорити практику співпраці закордонних фондів в Україні. 4. З'ясувати критерії відбору програм, фондів та грантів для вашого проекту. 5. Переглянути вітчизняні та закордонні сайти на пошук грантів. 6. Здійснити пошук діючих конкурсів за допомогою Інтернет-ресурсів для вашого проекту.	2	Підготувати реферати на теми: 1. Державне регулювання благодійності України. 2. Проблеми та перспективи розвитку фандрайзингу в Україні. 3. Перспективи розвитку фандрайзингу в світі 4. Особливості діяльності зарубіжних фондів. 5. Умови отримання грантів за кордоном.	6

Продовження таблиці 4.1

Модуль 2. Характеристика основних складових фандрайзингової діяльності					
Тема 5. Планування фандрайзингової діяльності Лекція 5. Планування фандрайзингової діяльності 1. Основні етапи фандрайзингової діяльності. Модель планування фандрайзингу. 2. Визначення проблем і потреб проекту та шляхів їх розв'язання. 3. Формулювання мети та завдань проекту. 4. Визначення методів та етапів досягнення мети і завдань проекту, очікуваних результатів 5. Логічна схема проекту, план проекту та інструменти його оцінки.	2	Практичне заняття 5 1. Розглянути модель планування фандрайзингу. 2. З'ясувати основні кроки фандрайзингу. 3. Виконати вправи на опис проблеми. 4. Розглянути сутність відбору цільової групи. Практичне заняття 6 1. Визначити особливості формулювання мети та завдань проекту. 2. Виконати вправи на визначення мети та завдань проекту. 3. Обґрунтувати вибір методів для досягнення мети. 4. Виконати вправи на визначення очікуваних результатів. 5. Розглянути сутність основних інструментів оцінки проектів (SMART, NAOMIE).	2	Підготувати доповіді на теми: 1. Роль, значення та загальні вимоги до змісту аплікаційних форм. 2. Визначення пріоритетних напрямків розвитку фандрайзингу в Україні. 3. Curriculum vitae: сутність та загальна характеристика. 4. Кадрове забезпечення фандрайзингової діяльності.	8
Тема 6. Вибір стратегії та звернення Лекція 6. Вибір стратегії та звернення 1. Вироблення стратегії фандрайзингу. 2. Пошук джерел коштів, їх визначення, визначення їх потенціалу. 3. Основні складові спонсорського пакету. 4. Звернення до донора	2	Практичне заняття 7 1. Визначити, які основні види стратегій доцільно використовувати в фандрайзинговій діяльності. 2. З'ясувати складові спонсорського пакету. 3. Розглянути етапи підготовки резюме. 4. Принципи написання автобіографії. 5. Особливості складання рекомен-даційних листів тощо. 6. Скласти лист-запит. 7. Навчитися складати типову повну заявку. 8. Визначити особливості розробки окремих елементів типової повної заявки.	2	Підготувати доповіді на теми: 1. Мотиваційні спонукання людей на благодійність. 2. Підготовка та проведення фандрайзингової кампанії. 3. Особливі заходи як форми фандрайзингу.	8

Продовження таблиці 4.1

Тема 7. Бюджет та результат діяльності фандрайзингу Лекція 7. Бюджет та результат діяльності фандрайзингу 1. Особливості складання бюджету проекту. Види звітності. 2. Результат фандрайзингової компанії. 3. Подяка та її види. Мироприємства направлені на подяку донору. 4. Моніторинг та оцінювання.	2	Практичне заняття 8 1. З'ясувати основні статті видатків бюджету проекту. 2. Визначити особливості складання бюджету проектів для різних категорій донорів. 3. Скласти бюджет проекту для власного проекту. 4. Визначити види звітності, які необхідно подавати донорам у процесі реалізації проекту. Практичне заняття 9 1. Визначити та сформулювати можливі види звітності, методи моніторингу та критерії оцінки власного проекту. 2. Розробіть лист-подяку донору. 3. Розглянути види подяки та хід взаємовідносин з донором після закінчення проекту. 4. Розробіть дизайн Web-сторінки власного проекту.	2	Підготувати реферати на теми: 1. Бюджет проекту: особливості складання та основні вимоги. 2. Фінансування навчання як перспектива здобуття освіти закордоном. 3. Основні методи здійснення моніторингу і оцінки проектів.	8
Тема 8. Основні методики роботи фандрайзера Лекція 8. Основні методики роботи фандрайзера 1. Менеджмент орієнтований на результат. 2. Корпоративний фандрайзинг. 3. Методики фінансової діяльності з державними установами та місцевого самоврядування. 4. Приватні пожертви. 5. Методика роботи з бізнес-структурами.	2	Практичне заняття 10 1. Описати сутність та основні етапи менеджменту орієнтованого на результат.. 2. З'ясувати особливості корпоративного фандрайзингу та з'ясувати сутність та найпоширеніші сфери застосування корпоративної соціальної відповідальності (КСВ). 3. Розкрити основи методики фінансової діяльності з державними установами та місцевого самоврядування. 4. Охарактеризувати специфіку приватних пожертв та з'ясувати масштаб їх здійснення в Україні та світі. 5. Розглянути сутність методики роботи з бізнес-структурами	2	Підготувати доповідь на тему: 1. Спільні та відмінні риси між методиками фандрайзингу різних категорій донорів. 2. Соціальне інвестування як форма участі бізнес-структур у благодійній діяльності України. 3. Особливості залучення приватних пожертв у США. 4. Вітчизняні та зарубіжні практики застосування корпоративної соціальної відповідальності (КСВ).	6
Всього	16		20		54

Таблиця 4.2 – Тематичний план навчальної дисципліни «Фандрайзинг» для заочної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Теоретичні основи фандрайзингу					
Тема 1. Сутність, принципи та основні поняття фандрайзингу Лекція 1. Сутність, принципи та основні поняття фандрайзинг 1. Визначення сутності фандрайзингу та основних його понять. 2. Основи фандрайзингу: принципи, завдання, напрямки діяльності. 3. Донори та способи взаємодії з ними. 4. Правила успішного та причини невдалого фандрайзингу.	0,5	Практичне заняття 1 1. Визначити сутність категорії «фандрайзинг» та суміжних понять. 2. Охарактеризувати напрямки застосування та завдання фандрайзингу. 3. З'ясувати сутність та мотиви донорства. 4. Визначити роль особистого звернення до донорів та місце волонтерів у даному виді співпраці. 5. Визначити правила успішного та причини невдалого фандрайзингу. 6. Розглянути метод обстеження – анкетування, як засіб визначення проблем, потреб та цільових груп для розроблення проекту фандрайзингової кампанії у вашому місті.		Підготувати доповіді на теми: 1. Стан та основні напрямки діяльності волонтерського руху в світі. 2. Волонтерство та його роль в Україні. 3. Аналіз річного звіту «Стан розвитку благодійності в Україні –2022».	8
Тема 2. Досвід та перспективи розвитку фандрайзингу Лекція 2. Досвід та перспективи розвитку фандрайзингу 1. Історія розвитку благодійності та фандрайзингу в Україні 2. Зарубіжний досвід та місце фандрайзингу в країнах світу. 3. Використання та роль ІТ-технологій та PR-технологій в фандрайзингу. 4. Перспективи розвитку фандрайзингу в Україні.	0,5	Практичне заняття 2 1. Описати історичні корені фандрайзингу в Україні та навести приклади його використання. 2. Визначити, на свій розсуд, найкращий досвід фандрайзингу за кордоном (країна на вибір). 3. З'ясувати можливості застосування ІТ-технологій та роль PR-технологій в фандрайзинговій діяльності. 4. З'ясувати проблеми розвитку благодійності в Україні. 5. Обґрунтувати своє бачення перспектив розвитку фандрайзингу в Україні. 6. Обговорити дані анкетування та визначитися із напрямком, сферою застосування та темати-кою вашого проекту (метод мозкового штурму).		Підготувати реферати на теми: 1. Дослідження переліку мотивацій донорства Роберта Хартсука та його практичне використання для України 2. Роль та місце фандрайзингу у сучасному світі. 3. Досвід фандрайзингових організацій у закордонних країнах (країна на вибір студента). 4. Історія розвитку благодійної та фандрайзингової діяльності у закордонних країнах (країна на вибір студента).	4

Продовження таблиці 4.2

Тема 3. Фандрайзингова діяльність та форми її підтримки Лекція 3. Фандрайзингова діяльність та форми її підтримки 1. Нормативно-правові основи фандрайзингу. 2. Фандрайзинг як основа розвитку некомерційних та громадських організацій. 3. Види ресурсів, додаткові джерела фінансування фандрайзингової діяльності та можливі форми підтримки. 4. Інструменти фандрайзингу.	0,5	Практичне заняття 3. 1. Ознайомитися із законодавчою базою благодійної діяльності в Україні. 2. З'ясувати види можливих необхідних ресурсів для реалізації проектів та джерела їх залучення. 3. Визначити форми підтримки проектів в Україні та їх особливості. 4. Ознайомитися з діючими інструментами фандрайзингу в Україні, Росії та закордонних країнах. 5. Визначити та обґрунтувати види та джерела ресурсів, форми підтримки та інструменти фандрайзингу, що будуть найоптимальнішими для вашого проекту. 6. З'ясувати, які закордонні інструменти фандрайзингу можна і доцільно застосовувати в Україні.		Підготувати реферати на теми: 1. Фонд Дж. Сороса. 2. Видатні меценати та спонсори України. Загальний огляд сьогодення. 3. Видатні меценати та спонсори України (діячі на вибір студента).	8
Тема 4. Фонди та гранти Лекція 4. Фонди та гранти 1. Визначення та класифікація фондів, основні особливості їх пошуку. 2. Сутність поняття «грант» та класифікація грантів. Грантодавчі установи. 3. Інформаційні джерела на пошук грантів та особливості роботи з ними.	0,5	Практичне заняття 4 1. Визначити перелік ресурсів, які дозволяють здійснювати фандрайзингову діяльність. 2. З'ясувати особливості пошуку грантів в Україні. 3. Обговорити практику співпраці закордонних фондів в Україні. 4. З'ясувати критерії відбору програм, фондів та грантів для вашого проекту. 5. Переглянути вітчизняні та закордонні сайти на пошук грантів. 6. Здійснити пошук діючих конкурсів за допомогою Інтернет-ресурсів для вашого проекту.		Підготувати реферати на теми: 1. Державне регулювання благодійності України. 2. Проблеми та перспективи розвитку фандрайзингу в Україні. 3. Перспективи розвитку фандрайзингу в світі 4. Особливості діяльності зарубіжних фондів. 5. Умови отримання грантів за кордоном.	8

Продовження таблиці 4.2

Модуль 2. Характеристика основних складових фандрайзингової діяльності					
Тема 5. Планування фандрайзингової діяльності Лекція 5. Планування фандрайзингової діяльності 1. Основні етапи фандрайзингової діяльності. Модель планування фандрайзингу. 2. Визначення проблем і потреб проекту та шляхів їх розв'язання. 3. Формулювання мети та завдань проекту. 4. Визначення методів та етапів досягнення мети і завдань проекту, очікуваних результатів 5. Логічна схема проекту, план проекту та інструменти його оцінки.	0,5	Практичне заняття 5 1. Розглянути модель планування фандрайзингу. 2. З'ясувати основні кроки фандрайзингу. 3. Виконати вправи на опис проблеми. 4. Розглянути сутність відбору цільової групи. Практичне заняття 6 1. Визначити особливості формулювання мети та завдань проекту. 2. Виконати вправи на визначення мети та завдань проекту. 3. Обґрунтувати вибір методів для досягнення мети. 4. Виконати вправи на визначення очікуваних результатів. 5. Розглянути сутність основних інструментів оцінки проектів (SMART, NAOMIE).	1	Підготувати доповіді на теми: 1. Роль, значення та загальні вимоги до змісту аплікаційних форм. 2. Визначення пріоритетних напрямків розвитку фандрайзингу в Україні. 3. Curriculum vitae: сутність та загальна характеристика. 4. Кадрове забезпечення фандрайзингової діяльності.	8
Тема 6. Вибір стратегії та звернення Лекція 6. Вибір стратегії та звернення 1. Вироблення стратегії фандрайзингу. 2. Пошук джерел коштів, їх визначення, визначення їх потенціалу. 3. Основні складові спонсорського пакету. 4. Звернення до донора	0,5	Практичне заняття 7 1. Визначити, які основні види стратегій доцільно використовувати в фандрайзинговій діяльності. 2. З'ясувати складові спонсорського пакету. 3. Розглянути етапи підготовки резюме. 4. Принципи написання автобіографії. 5. Особливості складання рекомен-даційних листів тощо. 6. Скласти лист-запит. 7. Навчитися складати типову повну заявку. 8. Визначити особливості розробки окремих елементів типової повної заявки.		Підготувати доповіді на теми: 1. Мотиваційні спонукання людей на благодійність. 2. Підготовка та проведення фандрайзингової кампанії. 3. Особливі заходи як форми фандрайзингу.	8

Продовження таблиці 4.2

Тема 7. Бюджет та результат діяльності фандрайзингу Лекція 7. Бюджет та результат діяльності фандрайзингу 1. Особливості складання бюджету проекту. Види звітності. 2. Результат фандрайзингової компанії. 3. Подяка та її види. Мироприємства направлені на подяку донору. 4. Моніторинг та оцінювання.	0,5	Практичне заняття 8 1.З'ясувати основні статті видатків бюджету проекту. 2. Визначити особливості складання бюджету проектів для різних категорій донорів. 3.Скласти бюджет проекту для власного проекту. 4.Визначити види звітності, які необхідно подавати донорам у процесі реалізації проекту. Практичне заняття 9 1.Визначити та сформулювати можливі види звітності, методи моніторингу та критерії оцінки власного проекту. 2.Розробіть лист-подяку донору. 3.Розглянути види подяки та хід взаємовідносин з донором після закінчення проекту. 4.Розробіть дизайн Web-сторінки власного проекту.	1	Підготувати реферати на теми: 1.Бюджет проекту: особливості складання та основні вимоги. 2.Фінансування навчання як перспектива здобуття освіти закордоном. 3.Основні методи здійснення моніторингу і оцінки проектів.	8
Тема 8. Основні методики роботи фандрайзера Лекція 8. Основні методики роботи фандрайзера 1. Менеджмент орієнтований на результат. 2. Корпоративний фандрайзинг. 3. Методики фінансової діяльності з державними установами та місцевого самоврядування. 4. Приватні пожертви. 5. Методика роботи з бізнес-структурами.	0,5	Практичне заняття 10 1. Описати сутність та основні етапи менеджменту орієнтованого на результат.. 2. З'ясувати особливості корпоративного фандрайзингу та з'ясувати сутність та найпоширеніші сфери застосування корпоративної соціальної відповідальності (КСВ). 3. Розкрити основи методики фінансової діяльності з державними установами та місцевого самоврядування. 4. Охарактеризувати специфіку приватних пожертв та з'ясувати масштаб їх здійснення в Україні та світі. 5. Розглянути сутність методики роботи з бізнес-структурами		Підготувати доповідь на тему: 1. Спільні та відмінні риси між методиками фандрайзингу різних категорій донорів. 2. Соціальне інвестування як форма участі бізнес-структур у благодійній діяльності України. 3. Особливості залучення приватних пожертв у США. 4. Вітчизняні та зарубіжні практики застосування корпоративної соціальної відповідальності (КСВ).	8
Всього	4		2		84

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Таблиця 5.1 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-4). Відвідування занять (4 бали); захист домашнього завдання (10 бали); обговорення матеріалу семінарських занять (8 бали); виконання навчальних завдань (5 бали); доповіді з рефератами та їх обговорення (10 бали); тестування (5 балів); поточна модульна робота (10 балів)	50
Модуль 2 (теми 5-8) Відвідування занять (4 бали); захист домашнього завдання (10 бали); обговорення матеріалу семінарських занять (8 бали); виконання навчальних завдань (5 бали); доповіді з рефератами та їх обговорення (10 бали); тестування (5 балів); поточна модульна робота (10 балів)	50
Разом	100

Таблиця 5.2 – Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	Проходження освітнього курсу «ПРО Краудфандинг. Як громадським діячам і соціальним підприємцям успішно залучати кошти» на платформі Prometheus	10
2. Науково-дослідна	1. Участь у наукових гуртках	10
	2. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	20

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 6 – Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни

Розділ 6. Інформаційні джерела

1. Бабій О.Я. Посібник з фандрейзингу для бізнес-об'єднань: посібник. Київ. 2017. 168 с.
2. Єгоричева С. Б., Соколова А. М. Фандрайзинг у забезпеченні діяльності університетів третього віку. Науково-практичний журнал «Ринок праці та зайнятість населення». Київ : Інститут підготовки кадрів ДСЗУ. 2018. № 3 (56). с. 26–32. URL: <http://194.44.39.210/bitstream/123456789/6983/1/Yehorycheva%2C%20Sokolova.pdf>
3. Єгорова І.В. Практика реалізації педагогічних проектів і фандрайзинг у сфері вищої освіти. Інноваційна педагогіка: Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. 2021. № 37. 13 с.
4. Кобзарев О. Фандрейзинг. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування. Асоціація міст України. Київ, ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ». 2015. 84 с.
5. Комаровський О. В. Фандрейзинг у питаннях, відповідях та цитатах: навч. посіб. Луганськ. 2007. 54 с.
6. Куц С. Фандрайзинг АВС : посібник для початківців. Київ : Центр філантропії. 2008. 92 с.
7. Леонова В. І. Волонтерський рух в Україні: метод. Рекомендації. ДЗ «Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського». Одеса: Букаєв В. В. 2019. 56 с.
8. Слюсаренко А.В. Public relations у сфері вищої освіти України. Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор». 2018. Випуск 2-1 (45). С. 80-83. URL: http://businessnavigator.ks.ua/journals/2018/45_1_2018/18.pdf
9. Соколова А. М. Алгоритм здійснення фандрайзингової діяльності. Науковий журнал «Економічний часопис – XXI». 2012. № 9–10. С. 35–38.
10. Соколова А.М., Міщенко С.Г. Інституційне забезпечення фандрайзингу в Україні та перспективи розвитку. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. 2013. № 1 (56). Серія «Економічні науки». С. 275–281.
11. Соколова А. М. Механізм управління фандрайзинговою діяльністю організацій громадянського суспільства: сутність та структура. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. 2016. № 2 (74). Серія «Економічні науки» С. 108–115.
12. Соколова А. М. Фандрайзингова діяльність: сутність, особливості та перспективи розвитку./ Міжнародний науково-практичний журнал «Економіка та держава». 2013. № 1. С. 13–16.
13. Соколова А., Клименко В. Модель фандрайзингової діяльності в Україні. Журнал європейської економіки. 2015. Т. 14, № 1. С. 72-88. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/jee_2015_14_1_8.pdf
14. Управління проектами і фандрайзинг у сфері освіти: навчально-методичний посібник до курсу, авт.-упоряд. І.В.Єгорова. Івано-Франківськ. 2021. 140 с.
15. Чернявська О.В., Соколова А.М. Фандрайзинг: навч. посіб. 2-ге вид., з доопрац. та допов. Київ: Алерта, 2015. 272 с.

16. Sokolova, A., O.Yarish, O.Tymoshenko. (2023). Fundraising strategy for organization of international scientific and educational events: development and implementation. Economics and management, 20 (1), 106-117. URL: http://em.swu.bg/images/SpisanieIkonomikaupload/SpisanieIkonomika2023/7_Sokolova%20A.%20FUNDRAISING%20STRATEGY_edited_compressed.pdf

17. The European Fundraising Association / EFA. URL: <https://efa-net.eu/>

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Виконання практичних завдань за окремими темами дисципліни з використанням автоматизації доступу до баз даних і знань, а також розв'язання конкретних професійних завдань. Практичні завдання зроблено у середовищі MS Office (MS Word, MS Excel, MS Access, MS PowerPoint), що прості у використанні, мають зручний інтерфейс користувача. Результати виводяться на екран монітору, у разі необхідності - на принтер у вигляді тексту, таблиць тощо.